

Ehhez a széles körű nemzetközi és hazai programhoz csatlakozik hasznos mozaikkockával az Erdészeti és Faipari Egyetem összefoglaló és feltáró munkája. Az egyetem Központi Könyvtára Mastalir Ernőné szerkesztésében készítette el „Az erdő szerepe a környezetvédelemben” tárgyú bibliográfiát. Ez a bibliográfia magában foglalja az 1968. és 1972. között megjelent és a fenti témakörre vonatkozó hazai és külföldi tanulmányok, cikkek, kutatási eredmények címjegyzékét. A bibliográfia széles körben dolgozza fel az erdő, a víz, a levegő, a talaj és a zaj szerepét, a külföldi és magyar szerzők cikkeinek címét az idegen nyelvű cím magyar nyelvű fordítását, a megjelenés időpontját, a folyóirat címét, sőt a folyóiraton belül még az oldalszámokat is tartalmazza a gyűjtemény.

A bibliográfia fejezetei a következők:

- A) Az erdő és a víz kölcsönhatása
- B) Az erdő és a szél kölcsönhatása
- C) A levegő szennyezettsége elleni védelem
- D) A talajvédelem
- E) A különböző zajártalmak elleni védelem
- F) Az erdő szociális funkciói, jóléti erdőgazdálkodás

A munka nagyságát és széleskörűségét igazolja, hogy 547 cikk címét és adatait tartalmazza, magában foglalja — függelékként — a felhasznált folyóiratok jegyzékét is. Köszöntjük a hasznos és az alapos munkát minden felhasználó és érdeklődő nevében.

Dr. Vágó Ödön

Az emberi környezet védelméért. A Magyar Tudományos Akadémia május 3—7-i közgyűlésén az Elnökség beszámolója kitért az Akadémia részvételére a környezetvédelemben. A beszámolóban többek között a következőket olvashatjuk:

A környezetvédelem hazai társadalmi, ill. tudományos problémáit az Akadémián főleg a Tudomány és Technika Társadalmi Hatásaival Foglalkozó Elnökségi Bizottság vizsgálta. Ez az elnökségi bizottság interdiszciplináris összetételénél fogva alkalmas a komplex témák sokoldalú megvitatására, s az Akadémia súlyával segíthet közelebb kerülni a társadalmi megoldáshoz.

Közvetlen vagy közvetett módon az Akadémia állást foglalt a hazai környezetvédelem néhány kérdésében. Az Építészeti és Városfejlesztési Minisztérium „Az emberi környezet védelmének irányelveiről” c. tervezete kapcsán arra hívta fel a figyelmet, hogy a termelés és a környezetvédelem közvetlen érdekei között — adott helyzetben — ellentétek alakulhatnak ki, s azok károsak lehetnek a környezetvédelemre, ill. a környezetalakításra. A ma már működő Országos Környezetvédelmi Tanács felállítását három évvel ezelőtt az elnökségi bizottság is javasolta a környezetvédelem egységes, átfogó állami irányítása érdekében.

Az elnökségi bizottság elé került egy olyan tervezet is, amely a jóléti erdőgazdálkodás szociális vonatkozásait vizsgálta, s a budapesti agglomeráció tekintetében figyelemre méltó koncepciót tartalmazott. A kezdeményezés — amelyre az Akadémia szociológiai, műszaki és közgazdasági szakbizottságainak figyelmét is felhívta az elnökségi bizottság — elsősorban a szabad idő megfelelő kihasználását, az erdők jóléti szerepének fokozottabb igénybevételét és a dolgozó ember aktív pihenését, egészségesebb életmódjának kialakítását hivatott elősegíteni.

Az Országos Környezetvédelmi Tanács határozata alapján tárcaközi alkalmi bizottság alakult azzal a feladattal, hogy dolgozza ki a Balaton regionális komplex környezetvédelmi kutatási programját. Akadémiai anketon 1975 októberében vitatták meg a kutatási program tervezetét, majd az elnökség 1975 decemberében véleményezte az előterjesztést. Mindkét testületi vita nagymértékben járult hozzá a kutatási prioritások kiválasztásához, a jobb koordináció megszervezéséhez.

Dr. Keresztesi B.

Stacionér darabolófűrészt ismertetnek Brjuhanov V. P. és társai a Lesz. Prom. 1976. év 2. számában. A fűrészt elsősorban méretes anyag darabolására szerkesztették. Közismert ugyanis, hogy a Szovjetunióban legelterjedtebb, PLH—3 ASZ típusú daraboló-osztályozó gépsorba épített körfűrész maximálisan 60 cm törzsméretű darabolását teszi lehetővé, 1500 mm-nél nagyobb átmérőjű körfűrészek gyártása még nem megoldott. Az új darabolóberendezés — elektromos meghajtású láncfűrész. Egységei: elektromotor, hidraulikus vezérlőberendezés, vezetőlemez fűrészlánccal.

A berendezés főbb műszaki jellemzői:

Az elektromotor teljesítménye KW	10
A vezetőlemez hossza, mm	1560
Az átvágható törzsátmérő, mm	1100
Láncsebesség, m/sec	15
Fűrészelési teljesítmény, m ² /sec	
„Oregon” típusú lánc esetében	400—500
A berendezés súlya kg	196

Az elektromos láncfűrész beépítésével a PLH—3 ASz alsórakodói gépsor teljesítménye mintegy 15%-kal nőtt a körfűrész darabolással szemben. (Ref.: dr. Walter F.)

Dr. TOMPA K. (szerk.): **Erdészeti alapismeretek.** Mezőgazdasági Kiadó, Budapest 1975.

Két, közel azonos című erdészeti szakkönyv harmadik kiadásai fekszenek előttem: Dr. TORDAY ERVIN „Erdőgazdasági alapismeretek” (1948) és Dr. TOMPA KÁROLY-nak szerzőtársával írt, most megjelent munkája, az „Erdészeti alapismeretek”. Az a tény, hogy azonos témakörű szakkönyv 35 év alatt összesen hat kiadást ért el, bizonyítja az erdészet iránti széles körű érdeklődést és az alapvető szakismereteket tárgyaló művek iránti igényt.

Amidőn egy szakkönyvet kézbeveszünk, elsősorban azt vizsgáljuk, mi a könyv célja és hogy ezt a célt mennyiben sikerül elérnie. Ezt a könyvet — áttanulmányozása után — azzal a jóleső érzéssel tesszük le, hogy minden, az erdővel és a fával kapcsolatos tevékenységről korszerű ízelítőt kaptunk. A könyv világos szövegezésű, könnyed stílusú. Az egyes szerzőket sikerült a szerkesztőnek teljes összhangba hoznia, az óhatatlan átfedéseket csaknem teljesen kiküszöbölnie. Az egyes témakörök terjedelme — egy-két esettől eltekintve — jelentőségüknek megfelelő.

A növényi test felépítését és a leglényegesebb erdei fákat, cserjéket világosan, érdekesen tárgyalja. Kár, hogy az egyébként nagyon értékes 2. táblázatból a cser termelésének minőségi mutatói kimaradtak. Ökológiával és cönológiával csak annyira foglalkozik, amennyi a továbbiak megértéséhez alapvetően szükséges. A jobb megértést elősegítette volna a leggyakrabban előforduló agyagbemosódásos barna erdőtalaj talajszelvényének rajzos ábrája.

A csemetermesztés, erdősítés fejezeteknek megkülönböztetett értéket ad az intenzív termesztés, különösen pedig a burkoltgyökerű csemeték első ízben történt rendszerezett tárgyalása. De nem feledkezett meg a szerző a ma legkorszerűbbnek tartott, de ma még általánosan nem ismert részleges altalajlazításról sem. A „felvidéki ékásó” szövegi és rajzos ismertetését hiányolni kell, mert ez a gyakorlatban legjobban bevált és elterjedt ültetőszerző.

Az erdőnevelés tárgyalását összekapcsolja a véghasználati vágásmódokkal, mint az új faállomány nevelésének első fázisával. A sarjerdő-gazdálkodási részben anakonizmus a tölgy tárgyalása, ezt — mint a bükkét — petittel szedve kellett volna, mint csak kivételesen megengedhető ismertetni. Az akác tuskóirtásos döntése — bármilyen kívánatos is — a gyakorlatban kivihetetlen, helyette a tuskók vegyszeres kezelését alkalmaznák. Az erdőt fenyegető állati károsítók közül érthetetlen módon kimaradtak a fenyőilonca-félék, erdeifenyveseink legveszélyesebb károsítói.

A könyvnek egyik legsikerültebb része az erdőhasználati (kár volt a nem egészen helyes „fahasználat” címet adni). A jobbnál jobb táblázatok és ábrák nagy segítséget adnak a jobb megértéshez. Az erdei melléktermékeket jelentőségüknek megfelelően ismerteti. Különösen tanulságos a táblázat, amely a mérgező (és nem „mérgező”) gombák gyakorlati felismerésében ad segítséget. A vadgazdasági egyike a könyv legjobb részeinek, de a könyv célját tekintve túlméretezett. A vadkárokkal és azok megértésével kapcsolatos megállapításait egyet kell érteni. A vegyszeres vadkárrelhárítással kapcsolatosak ellentmondásosak, de a gyakorlattal sem egyeznek. A jóléti erdőgazdálkodás növekvő jelentősége folytán többet érdemelt volna, hiszen a könyvnek a fő célja a megfelelő szemlélet kialakítása. Hiányolható a sok problémát okozó vadpark-szabályozás rövid tárgyalása és a leglényegesebb szakirodalom külön felsorolása.

Összefoglalóan megállapítható, hogy az „Erdészeti alapismeretek” legújabb kiadása az észrevételek ellenére is nyeresége szakirodalmunknak. Külön köszönet illeti a Mezőgazdasági Kiadót a könyv kiállításáért, de azért is, hogy egy erdészeti szakkönyvet végre akkora példányszámmal hozott ki, ami a szükségletet talán teljesen ki tudja elégíteni. Haszonnal forgathatja erdészeti szakmunkástól mérnökig mindenki, de még a kívülről érdeklődő is. Ne hiányozzék egyetlen magán szakkönyvtárból sem!

Dr. Kollwenz Ödön